

Asia C-264/19

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

29.3.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

21.2.2019

Kantaja, Revision-menettelyn valittaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

Constantin Film Verleih GmbH

Vastaajat, Revision-menettelyn vastapuolet ja Revision-menettelyn valittajat:

YouTube LLC

Google Inc.

Pääasian kohde

Elokuvia koskevien yksinomaisten käyttöoikeuksien haltijan internetsivustoa ”YouTube” ja sen emoyhtiötä ”Google” vastaan nostama kanne, joka koskee käyttäjien, jotka ovat ladanneet kyseiset elokuvat laittomasti YouTubeen, sähköpostiosoitteita, puhelinnumeroita ja IP-osoitteita koskevien tietojen saantia

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Unionin oikeuden tulkinta, SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Kuuluuko direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa mainittuihin tavaroiden tai palvelujen tuottajien, valmistajien, jakelijoiden, toimittajien ja muiden aikaisempien haltijoiden sekä tukku- ja

vähittäiskauppiaiden osoitteisiin, jotka sisältyvät tapauksen mukaan direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin, myös

- a) palvelujen käyttäjien sähköpostiositteet ja/tai
- b) palvelujen käyttäjien puhelinnumerot ja/tai
- c) IP-osoitteet, joita palvelujen käyttäjät ovat käyttäneet riidanalaisten tiedostojen lataamiseen, mukaan luettuna lataamisen täsmällinen ajankohta?

2. Mikäli ensimmäisen kysymyksen c kohtaan vastataan myöntävästi:

Sisältyykö direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti annettaviin tietoihin myös IP-osoite, jota käyttäjä, joka on aiemmin ladannut laittomasti tiedostoja, viimeksi käytti Google-/YouTube-tilinsä käyttämiseksi, mukaan luettuna käytön täsmällinen ajankohta, riippumatta siitä, tapahtuiko tämän viimeisen käytön aikana oikeudenloukkauksia?

Unionin oikeuden säännökset, joihin on viitattu

Teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta 29.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY (EUVL L 157, 2004, s. 45) 8 artikla

Kansalliset säädökset, joihin on viitattu

Tekijänoikeuslain (Urheberrechtsgesetz, jäljempänä UrhG) 101 §:n 1 momentin ensimmäinen virke, 2 momentin 3 kohta, 3 momentin 1 kohta

Televiestintälain (Telekommunikationsgesetz, jäljempänä TKG) 111 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 2 kohta

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantaja on saksalainen yhtiö, jolla on yksinomaiset käyttöoikeudet elokuvaan ”Parker” ja ”Scary Movie 5”. Vastaaja 1 ylläpitää internetsivustoa ”YouTube”, jolle voidaan ladata videotiedostoja ja asettaa ne muiden internetin käyttäjien saataville. Vastaaja 2 on vastaajan 1 emoyhtiö ja vastaajan 1 internetsivustolla käyttämien verkkotunnusten haltija. Käyttäjien, jotka haluavat ladata videoita YouTube-verkkosivustolle, pitää ensin rekisteröidä ”Google-tili” vastaajalle 2 ja ilmoittaa siinä yhteydessä nimi, sähköpostiosoite ja syntymäaika. Jotta yli 15 minuutin mittaisia videoita voidaan julkaista, on lisäksi ilmoitettava matkapuhelinnumero, johon lähetetään vahvistuskoodi, joka tarvitaan julkaisemista varten. Vastaajien yhteisten käyttö- ja tietosuojaehtojen mukaan

sivuston käyttäjät hyväksyvät palvelinprotokollien, mukaan lukien IP-osoite, käytön päivämäärän ja kellonajan sekä yksittäisten hakujen tallentamisen ja sen, että osallisena olevat yritykset käyttävät näitä tietoja.

- 2 Käyttäjätunnus N1 latasi 29.6.2013 elokuvan ”Parker” täysimittaisena ja saksankielisenä vastaajan 1 internetsivustolle, josta elokuva haettiin yli 45 000 kertaa, kunnes se 14.8.2013 estettiin. Käyttäjätunnus N2 latasi sivustolle syyskuussa 2013 täysimittaisena elokuvan ”Scary Movie 5”, joka haettiin yli 6 000 kertaa, kunnes se 29.10.2013 estettiin. Lisäksi käyttäjätunnus N3 latasi 10.9.2014 kopion tästä elokuvasta uudelleen sivustolle, josta elokuva haettiin yli 4 700 kertaa, kunnes se 21.9.2014 estettiin.
- 3 Kantaja vaatii, että vastaajat velvoitetaan antamaan käyttäjistä N1, N2 ja N3 seuraavat, vastaajien tallentamat tiedot: a) käyttäjän sähköpostiosoite, b) käyttäjän puhelinnumero, c) IP-osoite, jota käyttäjä on käyttänyt tiedoston lataamiseen, mukaan luettuna lataamisen täsmällinen ajankohta eli päivämäärä ja kellonaika minuutteineen, sekunteineen ja aikavyöhykkeineen (latausajankohta), d) IP-osoite, jota käyttäjä on viimeksi käyttänyt Google-/YouTube-tilinsä käyttämiseksi, mukaan luettuna käytön täsmällinen ajankohta eli päivämäärä ja kellonaika minuutteineen, sekunteineen ja aikavyöhykkeineen (käyttöajankohta).
- 4 Landgericht Frankfurt am Main (alueellinen alioikeus, Frankfurt am Main) hylkäsi kanteen. Oberlandesgericht Frankfurt am Main (osavaltion ylioikeus, Frankfurt am Main) hyväksyi osittain kantajan tekemän valituksen ja velvoitti vastaajat antamaan käyttäjien sähköpostiosoitteita koskevat tiedot. Sekä kantaja että vastaajat ovat tehneet tästä tuomiosta Revision-valituksen Bundesgerichtshofille (liittovaltion ylin yleinen tuomioistuin, Saksa). Kantaja vaatii edelleen, että vastaajat velvoitetaan antamaan myös käyttäjien puhelinnumeroita ja IP-osoitteita koskevat tiedot. Vastaajat vaativat Revision-valituksessaan, että kanne hylätään kokonaisuudessaan.

Lyhyt esitys ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

- 5 Kantaja esittää tiedonsaantioikeutensa perusteeksi UrhG:n 101 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen, 2 momentin 3 kohdan ja 3 momentin 1 kohdan. Tämän säännöksen tarkoituksena on direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan täytäntöönpano, ja sitä on näin ollen tulkittava direktiivin mukaisesti. Revision-valitusten menestyminen riippuu siitä, mitkä tiedot on direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan annettava. Kantajan Revision-valitus hyväksytään, mikäli kantaja voi vaatia tiedot myös käyttäjien puhelinnumeroista sekä IP-osoitteista, joita he ovat käyttäneet tiedostojen laittomaan lataamiseen. Vastaajien Revision-valitus on perusteltu, mikäli vastaajilla ei ole velvollisuutta antaa käyttäjien sähköpostiosoitteita koskevia tietoja.
- 6 Kysymys 1 a: Ratkaisevaa on se, sisältyykö nimiä ja osoitteita koskeviin tietoihin direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla myös sähköpostiosoitteet. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että

UrhG:n 101 §:n 3 momentin ja direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan suojelutavoite edellyttää, että kyseinen ilmaisu kattaa myös sähköpostiosoitteet. Kolmanteen osapuoleen kohdistuvan tiedonsaantioikeuden tarkoituksena on antaa oikeudenhaltijalle mahdollisuus jäljittää tekijänoikeuden loukkaaja. Koska ainoastaan (kuvitteellinen) käyttäjätunnus ja sähköpostiosoite kirjataan, kun käyttäjä rekisteröityy vastaajan 1 sivustolle, tekijänoikeuden loukkaajan jäljittäminen olisi lähtökohtaisesti vaikeaa, mikäli oikeudenhaltija ei voisi saada sähköpostiosoitetta koskevia tietoja. Tämä olisi joka tapauksessa vastoin direktiivin 2004/48/EY tavoitetta (ks. kolmas perustelukappale).

- 7 Kysymys 1 b: Epäselvää on, sisältyykö direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan ilmaisuun ”osoite” myös puhelinnumero. Säännöksen selkeän sanamuodon perusteella sitä ei sovelleta puhelinnumeroihin.
- 8 Vastakkaisen näkemyksen puolesta puhuu se, että vastaajat eivät, sivustoilla (kuten vastaajan 1 sivustolla) yleensä sovellettavan käyttäjien anonymiteetin vuoksi, lähtökohtaisesti voi antaa ”nimiä ja osoitteita” koskevia tietoja etu- ja sukunimen ja postiosoitteen muodossa. Sitä vastoin tapauksissa, joissa käyttäjä haluaa julkaista yli 15 minuutin mittaisen videon vastaajan 1 sivustolla, puhelinnumero paitsi kysytään, myös tarkistetaan lähettämällä siihen vahvistuskoodi. TKG:n 111 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen 2 kohdan mukaan liittymän haltijan nimi ja osoite on tallennettava, kun puhelinnumeroita luovutetaan. Kun otetaan huomioon, että tämä ei koske sähköpostiosoitteiden luovuttamista, puhelinnumeroa koskevien tietojen saanti saattaa olla ainoa tehokas ja hyödyllinen keino teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseksi nyt tarkasteltavana olevien oikeudenloukkausten osalta.
- 9 Tätä näkemystä tukee myös se, että uudenaikainen televiestintäteknologia mahdollistaa tekstiviestien, multimediaviestien ja pikaviestien lähettämisen puhelimeen tai muuhun langattomaan päätelaitteeseen. Tällaisen kirjallisen viestinnän ”osoite” on puhelinnumero.
- 10 Kysymys 1 c: Herää kysymys, kattaako direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohta myös IP-osoitteen, jota käytettiin tiedostojen laittomaan lataamiseen.
- 11 Kielteisen vastauksen puolesta voisi puhua IP-osoitteen tehtävä. IP-osoite ei yksilöi tiettyä henkilöä, vaan – dynaamisen IP-osoitteen tapauksessa lisäksi vain väliaikaisesti – verkkoliittymässä internetiin yhteydessä olevan laitteen. Sitä ei näin ollen voida käyttää tietyn henkilön tunnistamiseen. Lisäksi IP-osoite tunnistaa vain verkkoliittymässä internetiin yhteydessä olevan laitteen, ei muita, tähän laitteeseen yhdistettyjä laitteita.
- 12 Kielteistä kantaa tukee myös se, että IP-osoitteet kuuluvat henkilötietoihin (ks. tuomio 19.10.2016, Breyer, C-582/14, EU:C:2016:779). Näin ollen on tarpeen punnita kyseessä olevia perusoikeuksia. Velvollisuus tulkita kansallista oikeutta direktiivien mukaisesti nimittäin edellyttää, että jäsenvaltioiden tuomioistuinten

on varmistettava asianmukainen tasapaino erilaisten, unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen perusoikeuksien välillä. Kun henkilötietoja luovutetaan yksityiselle kolmannelle osapuolelle tekijänoikeusloukkauksia koskevien oikeudellisten toimenpiteiden toteuttamiseksi, on erityisesti punnittava yhtäältä yksityiselämän kunnioittamista (perusoikeuskirjan 7 artikla) ja henkilötietojen suojaamista (perusoikeuskirjan 8 artikla) koskevia oikeuksia ja toisaalta omistusoikeutta (perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohta).

- 13 Direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan käyttäjät joutuvat hyväksymään (vain) nimensä ja osoitteensa luovutuksen. Käytettyjä IP-osoitteita koskevien tietojen antaminen voi loukata käyttäjien oikeutta yksityiselämän kunnioittamiseen. Lisäksi on otettava huomioon, että (dynaamista) IP-osoitetta koskevasta tiedosta, joka sisältää aina myös täsmällisen käyttöajankohdan, koska päätelaite voidaan yksilöidä vain sillä tavoin, ilmenee samalla internetyhteyden täsmällinen ajankohta aikavyöhykkeineen sekä muita viestintään liittyviä seikkoja, jotka on perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan mukaan suojattu (ks. tuomio 8.4.2014, Digital Rights Ireland ja Seitlinger ym., C-293/12 ja C-594/12, EU:C:2014:238, 26 ja seuraava kohta). IP-osoitetta koskevat tiedot voivat myös loukata ulkopuolisten kolmansien osapuolten oikeutta yksityiselämään, mikäli liittymän haltija ei ole tekijänoikeuden loukkaaja.
- 14 Sen puolesta, että direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sovelletaan IP-osoitteeseen, puhuu se, että ”osoite” voi sanamuotonsa perusteella tarkoittaa kaikentyyppisiä osoitteita ja näin ollen myös (sähköistä) IP-osoitetta. IP-osoite helpottaa posti- ja sähköpostiosoitteen tavoin tekijänoikeuden loukkaajan jäljittämistä.
- 15 Tätä kantaa tukee myös direktiivin 2004/48/EY tavoite, joka kolmannen perustelukappaleen mukaan on teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistaminen. Tätä tavoitetta ei voitaisi varmistaa, mikäli ilmaisua ”nimet ja osoitteet” tulkittaisiin perinteisellä tavalla. Nimiä ja osoitteita koskevat tiedot menettäisivät säännönmukaisesti merkityksensä, koska verkkosivustojen ylläpitäjät eivät yleensä kerää eivätkä tarkista näitä tietoja. Tähän liittyvää, perusoikeuskirjassa suojattujen teollis- ja tekijänoikeuksien (perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohta) tuntuva loukkaamista voitaisiin pitää yhteen sovitettavien perusoikeuksien välisen oikeudenmukaisen tasapainon varmistamista koskevan vaatimuksen vastaisena (ks. tuomio 18.10.2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, 46 kohta). IP-osoitteen luovuttaminen sähköpostiosoitteen ja mahdollisesti puhelinumeroita ohella voisi tässä yhteydessä olla sopiva keino tunnistaa tekijänoikeuden loukkaaja ja varmistaa teollis- ja tekijänoikeuksien noudattaminen direktiivissä 2004/48/EY tarkoitetulla tavalla.
- 16 Mikäli kysymykseen 1 c vastataan myöntävästi, herää lisäksi kysymys siitä, voidaanko tietoja vaatia myös sellaisesta IP-osoitteesta, jota käyttäjä on viimeksi ja riippumatta siihen liittyvästä loukkaavasta teosta käyttänyt Google-/YouTube-tilinsä käyttämiseksi (kysymys 2).

- 17 Myöntävän vastauksen puolesta puhuu se, että dynaamisen IP-osoitteen jatkuvan muuttumisen vuoksi myös kulloinkin ajantasaisimman IP-osoitteen pitäisi sisältyä annettaviin tietoihin, koska vain se on palvelujen käyttäjän tosiasiallinen ”osoite” direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 18 Tiedonsaantioikeuden laajentaminen ajantasaisimpaan IP-osoitteeseen riippumatta siihen liittyvästä loukkaavasta teosta ei olisi mahdollista, mikäli direktiivin 2004/48/EY 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa edellytetään yhteyttä oikeudenloukkaukseen. IP-osoite, jota viimeksi käytettiin Google-/YouTube-tilin käyttöön, ei välttämättä ole yhteydessä laittomaksi väitettyyn toimintaan. Tällaisen yhteyden tarve voi kuitenkin perustua siihen, että vastaajia vastaan voidaan nostaa kanne 2004/48/EY 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan vain siksi, että vastaajat ovat tarjonneet loukkaavassa toiminnassa käytetyn palvelun ja koska direktiivin 8 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan mukaan annettavat tiedot liittyvät nimenomaan tällaisiin riidanalaisiin palveluihin.